

★ GOUDA ★  
★ 750 ★

1272 - 2022



# Jaarstukken 2017



gemeente  
gouda



## 3.1 Economie, cultuur en stadsmarketing

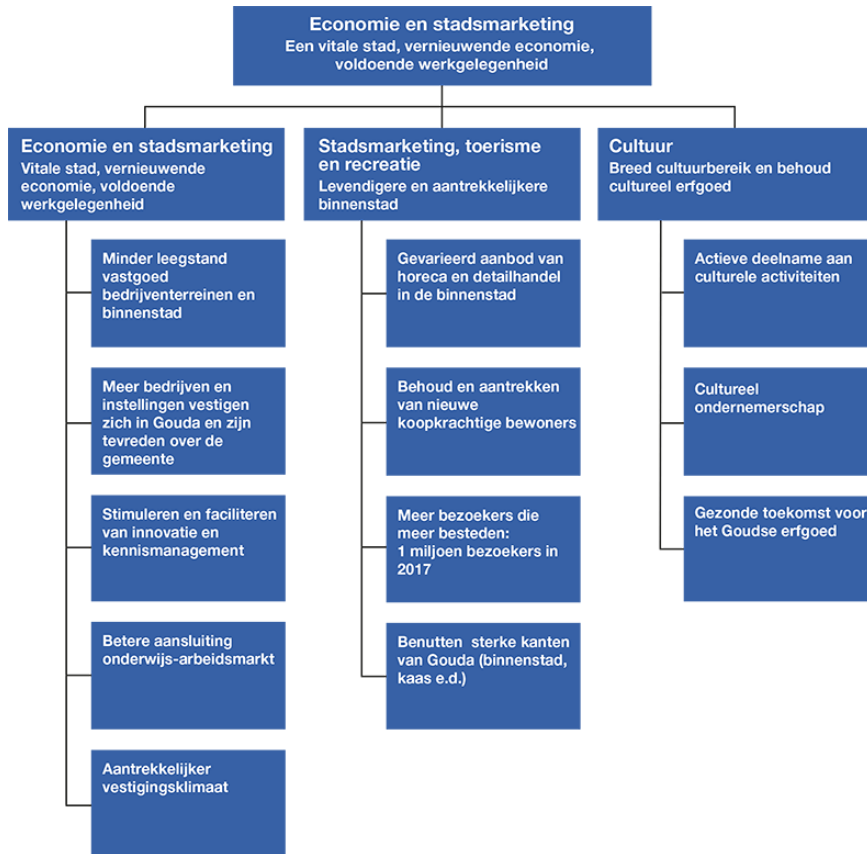
**Bij de foto:**

**Kinderburgemeester Romaïssa Magouh (midden) tijdens de opening van de Goudse ijsbaan rond het stadhuis op de Markt.**

**Over het programma:**

Vanuit de ambitie om te blijven investeren in de stad zijn de lokale economie en werkgelegenheid gebaat bij het verbeteren van het vestigingsklimaat en een sterkere link tussen bedrijfsleven, onderwijs en gemeente. Goede stadsmarketing leidt tot meer bezoekers, behoud van bedrijven en een stad waar het prettig wonen en werken is. De combinatie van een historische binnenstad en een breed aanbod aan culturele activiteiten dragen daaraan bij. De gemeente heeft daarnaast speciale aandacht voor de aanpak van leegstand, acquisitie, het bevorderen van innovatie en de versterking van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

### 3.1.1 Wat heeft Gouda bereikt?



### 3.1.2 Wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht de gemeente om met ingang van de jaarstukken 2017 in de programma's te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's waren beoogd aan de hand van een voorgeschreven set beleidsindicatoren. De meest recente cijfers betreffen 2016. Vanwege het eerste jaar van publicatie is nog geen trend zichtbaar.

Nr.	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Bron
1	Vestigingen	per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2016	103,8	134,0	LISA
2	Banen	per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2016	738,5	744,0	LISA
3	Netto arbeidsparticipatie	%	2016	64,7	65,8	CBS - Arbeidsdeelname
4	Functiemenging	%	2016	51,7	52,1	LISA

Nr.	Indicator	Toelichting
1	Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
2	Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
3	Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
5	Functiemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

### 3.1.3 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

#### **Economie**

##### *Actieprogramma Economie*

De gemeente en Gouda Onderneemt! werken sinds 2014 gezamenlijk aan de uitvoering van het Actieprogramma Economie. Dit programma bevat negen thema's waaronder een beter vestigingsklimaat, innovatie, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en duurzaamheid. Het actieprogramma zorgt voor gezamenlijke focus en richting in het streven naar een vitale stad, vernieuwende economie en voldoende werkgelegenheid. In 2017 is gewerkt aan een actualisatie van het actieprogramma. De nieuwe Economische Agenda 2018-2020 is op 30 januari 2018 gepresenteerd. De gemeente en Gouda Onderneemt! hebben daarbij de commitment uitgesproken samen te werken aan de uitvoering van de agenda. Dit is vastgelegd in een intentieovereenkomst. Ambitie is om daarbij ook de link met onderwijspartners te verstevigen. De Winkelvisie is geactualiseerd en ter inzage gelegd.

Het Ondernemersfonds Gouda (OFG) blijft belangrijk bij de uitvoering van de activiteiten van het Actieprogramma. In 2017 zijn aanzienlijke bijdragen geleverd door het OFG aan centrummanagement, parkmanagement, Techniekpunt Gouda, verschillende binnenstadsevenementen georganiseerd door de SOG, publieksevenementen in de Nieuwe Marktpassage en in winkelcentrum Bloemendaal, etc.

Naast de opgaven vanuit het Actieprogramma Economie/Economische Agenda, wordt ook uitvoering gegeven aan acquisitie, een actieve benadering van leegstandsproblematiek, focus op accountmanagement en een betere dienstverlening. Ook bij deze thema's is samenwerking met alle betrokken partijen essentieel.

##### *Leegstand*

Leegstand is een dynamisch en complex probleem. De gemeente Gouda is van mening dat leegstand op pandniveau in eerste instantie het probleem van de eigenaar is. Maar er is ook sprake van een gemeentelijk belang wanneer leegstand consequenties heeft voor het vestigingsklimaat of de werkgelegenheid van het omliggende gebied. Inmiddels is de leegstand op sommige locaties structureler van aard en is een actieve rol van de gemeente gerechtvaardigd. De gemeente heeft daarbij een beperkte invloed en is slechts één van de vele betrokken partijen. Alle projecten en activiteiten zijn er daarom op gericht om de juiste partijen met elkaar te verbinden en te ondersteunen. Hiermee wordt een proces beoogd waarmee concrete resultaten worden geboekt en de leegstand structureel afneemt. De gemeente vervult hierin een rol als aanjager, facilitator en regisseur en richt zich specifiek op bedrijventerreinen en de binnenstad. Met de in de raad aangenomen Leegstands-verordening voor de binnenstad heeft de gemeente een extra instrumentarium in handen in de strijd tegen leegstand.

##### *Leegstand bedrijventerreinen*

De kantorenleegstand op Goudse Poort is gedaald van 44% (2015) naar 38% in 2016 en blijft stabiel. In 2017 is gewerkt aan de aanpak van de leegstand in met name het noordelijk deel van Goudse Poort. Dit gebeurt met de methode van de 'Versnellingskamer' binnen het programma Slim Ruimtegebruik van de Provincie Zuid-Holland. Hierbij werken direct belanghebbenden samen om vanuit ieders eigen rol te zoeken naar een gemeenschappelijk belang.

Op 23 november vond de tweede Versnellingskamer plaats. De gemeente Gouda, Provincie Zuid-Holland en dertien private partijen hebben bij die gelegenheid de Intentieovereenkomst Gebiedsaanpak Goudse Poort ondertekend. De Ontwikkelstrategie Goudse Poort is daarin vastgesteld als het vertrekpunt voor de revitalisering van Goudse Poort. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van de aanpak Shell-entree, het oppakken van gezamenlijke marketing van Goudse Poort en het realiseren van gebiedsdeals voor de in de ontwikkelstrategie genoemde clusters GoStores en GoOffices.

##### *Leegstand binnenstad*

De binnenstad van Gouda kent met het Programma Binnenstad een gecoördineerde aanpak voor de vele aspecten die de binnenstad raken. Daarbij zijn verschillende projectgroepen actief waarin vastgoedeigenaren, ontwikkelaars, gebruikers, de centrummanager en de gemeente gezamenlijk optrekken. Deze aanpak, gesteund door het herstel van de economie, leidde ertoe dat het aantal leegstaande winkels in 2017 opnieuw is afgenomen (tot circa 12%). Er is veel dynamiek in de binnenstad door verhuizende winkels en nieuwkomers. De leegstandsverordening die eind 2016 is vastgesteld heeft geleid tot gesprekken met pandeigenaren over de mogelijkheden voor hun leegstaand vastgoed. Het project 'Wonen boven winkels' wordt daarbij integraal met de aanpak leegstand uitgevoerd. In 2017 zijn in dit kader 9 woningen opgeleverd. Rond het vergunningentraject is het streven de procedures zo soepel mogelijk te laten verlopen en eigenaren en ondernemers te faciliteren waar mogelijk.

In overleg met de SOG zijn nieuwe beleidsregels voor het uitstallingsbeleid vastgesteld waardoor ondernemers de mogelijkheid hebben om de uitstraling van hun winkel te verbeteren.

### *Meer bedrijven vestigen zich in Gouda*

Het accountmanagement richt zich op het onderhouden van warme contacten met bedrijven die al in Gouda gevestigd zijn. Daarnaast worden bedrijven die aangeven interesse te hebben in vestiging in Gouda actief benaderd en gefaciliteerd in hun zoektocht naar een geschikte plek. Het afgelopen jaar hebben zich enkele kleinere (dienstverlenende) ondernemers in Gouda gevestigd.

In de binnenstad vonden 8 verhuisbewegingen plaats en konden we 12 nieuwe ondernemers welkom heten. Zes ondernemers beëindigden hun bedrijfsvoering. De eigenaar van het V&D-pand heeft aangekondigd dat er in 2018 een nieuwe invulling voor (een deel van) het pand komt en dat een nieuwe formule zich hierbij elders op de Kleiweg zal vestigen. Het aanbod aan detailhandel en horeca in de binnenstad krijgt mede door deze nieuwe vestigingen een steeds gevarieerder karakter. In 2017 is een nieuwe winkelvisie voor Gouda gemaakt: Winkelvisie Gouda 2017-2022, "Gezellig en gemakkelijk winkelen en boodschappen doen in Gouda". De winkelvisie schetst de visie, ambities en doelstellingen.

In het kader van de acquisitie van bedrijven is de aandacht met name gericht op de ICT-sector. Er is hard gewerkt aan het bouwen van een ICT-cluster in de stad, mede gerelateerd aan de inzet voor de vestiging van een ICT hoger onderwijsinstelling. Voor de binnenstad is een factsheet opgesteld met relevante informatie over de binnenstad voor geïnteresseerde ondernemers. De online magazines Gouda Magazine en Gouds Aanbod zijn via social media campagnes opnieuw onder de aandacht gebracht bij bedrijven uit de doelgroepen.

### *Stimuleren en faciliteren van innovatie en kennismanagement*

De activiteiten gericht op het thema Innovatie en Kennismanagement zijn geland in het Innovatieplatform, waarbinnen de gemeente en Gouda Onderneemt! de trekkers zijn. Het Innovatieplatform is geïntroduceerd bij het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Smart Technology (CIV Smart Technology). Mede door de inzet van de kennismakelaar is een aantal bedrijven van het Innovatieplatform actief geworden binnen het CIV Smart Technology door het aanbieden van opdrachten en stageplaatsen. Ook vonden onderwijssessies plaats in het kader van de zogenaamde satellietlabs die het CIV Smart Technology kent.

### *Betere aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt*

Een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt is een van de speerpunten van de coalitie. In dit kader werkt de gemeente samen aan verschillende initiatieven zoals het CIV Smart Technology en het Techniekpunt Gouda. De gemeente is nauw betrokken bij het CIV Smart Technology en stimuleert de samenwerking met het Goudse bedrijfsleven o.a. door het faciliteren van de aanstelling van een kennismakelaar. Het Techniekpunt Gouda heeft weer veel verschillende activiteiten ontplooid om leerlingen in het primaire onderwijs kennis te laten maken met techniek en ICT. Er zijn plannen voor verbreding van de aanpak naar scholen van het voortgezet onderwijs.

Het platform onderwijs-arbeidsmarkt is verschillende keren bij elkaar geweest. Dit heeft geleid tot de organisatie van een druk bezochte tweede werkconferentie aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt op 12 oktober 2017. In deze conferentie stond het 'hybride leren' centraal. Dit betekent dat binnen het onderwijscurriculum gekeken wordt welke leerstof gedoceerd kan worden in het voortgezet onderwijs, welke in het beroepsonderwijs en welke onderdelen het beste in de praktijk aangeleerd kunnen worden, zodat een zogenaamde 'doorgaande leerlijn' ontstaat. Hiervoor is nauwe samenwerking tussen bedrijven en scholen essentieel. Een uitkomst van de conferentie is dat samen onderzocht wordt op welke manier het hybride leren gestimuleerd kan worden en welke rol de gemeente hierbij kan spelen (aanjagen, faciliteren, ondersteunen).

Op 17 maart 2017 is opnieuw 'Kom binnen bij bedrijven' georganiseerd. Werkzoekenden en mensen die op zoek zijn naar een andere baan konden bij dit evenement op een laagdrempelige manier in contact komen met werkgevers. Studenten hadden de mogelijkheid om bedrijven te bezoeken voor stages en leerwerkplekken. In Gouda deden 38 bedrijven mee, in de hele regio 253 bedrijven.

### *Aantrekkelijk vestigingsklimaat*

De gemeente organiseert samen met Gouda Onderneemt! activiteiten die het vestigingsklimaat bevorderen, zoals de verkiezing Ondernemersprijs Midden-Holland en de organisatie van de bedrijvendag. De bedrijvendag is in 2017 opnieuw gekoppeld aan de organisatie van 'Kom binnen bij Bedrijven'.

Een bruisende binnenstad levert een belangrijke bijdrage aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Samen met de werkgroep Binnenstad zijn samen met Platform 31 verkenningen gestart om een nieuwe visie op de binnenstad te ontwikkelen die input vormen voor het programma binnenstad.

De samenwerking tussen gemeente en ondernemers is de basis voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat. In november is het team EZ van de gemeente door de organisatie CLOK uitgeroepen tot 'beste team EZ van Nederland'. Dit gebeurde op voordracht van Gouda Onderneemt! en de SOG.

Het is belangrijk dat gemeente en ondernemers/instellingen elkaar kennen en ontmoeten. Met dat doel zijn er bedrijfsbezoeken van het college geweest bij Gouda Refractories, Ettu, Centric, Wijngo en Stubbe. De accountmanager onderhoudt ook persoonlijk contact met bedrijven en er is intensief contact met de parkmanagers van de bedrijventerreinen en met de centrummanager in de binnenstad. De lijnen zijn kort en bij specifieke vraagstukken of problemen onderneemt de accountmanager actie om deze op te lossen.

#### *Regionale samenwerking*

Economische ontwikkeling stopt niet bij de grenzen van Gouda. Samenwerking met omliggende gemeenten is belangrijk om de economische positie van de regio te versterken. In de regio Midden-Holland werkt Gouda samen met de omliggende gemeenten Zuidplas, Waddinxveen, Bodegraven-Reeuwijk en Krimpenerwaard. De wethouders economie komen samen in het Bestuurlijk Overleg Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt. Het streven is het versterken van de positie van de regio waarbij gekeken wordt naar de Zuidelijke Randstad en de kansen die daar liggen, maar ook naar het Groene Hart. Daarbij wordt samenwerking gezocht met ondernemers en onderwijs. Het bestuurlijk overleg is het aanspreekpunt voor de provincie met betrekking tot regionale afstemming van de ontwikkeling van kantoren, bedrijventerreinen en detailhandel.

In 2017 is veel energie gestoken in een (succesvol) lobbytraject gericht op het voorkomen van de ontwikkeling van een Holland Outlet Mall in Zoetermeer. De komst van de HOM is in september afgeblazen door de gemeenteraad van Zoetermeer. Er zijn afspraken gemaakt over een uitvoeringsagenda voor het thema economie, onderwijs en arbeidsmarkt. Verder is een plan van aanpak opgesteld gericht op de ontwikkeling van een regionale bedrijventerreinenstrategie en een regionale detailhandelsvisie.

De economietafel Groene Hart Werkt! heeft in het kader van de subsidieregeling "Regionale Netwerken Topsectoren" subsidie ontvangen van de provincie Zuid-Holland om het netwerk te ondersteunen. In 2017 hebben, naast de ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten, twee bijeenkomsten plaatsgevonden met vertegenwoordigers van overheden, onderwijsinstellingen en ondernemers ('triple helix'). De focus van de economietafel is met name gericht op circulaire economie en duurzaamheid.

In regionaal verband is het project 'Kom binnen bij bedrijven' uitgevoerd. Hieraan deden de gemeenten Gouda, Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen, Zuidplas, Alphen aan den Rijn, Krimpenerwaard en Woerden mee.

#### **Kunst en cultuur**

Met de nota 'Het cultureel vermogen van Gouda' is het cultuurbeleid geactualiseerd. Kunst en cultuur zijn belangrijk voor persoonlijke ontwikkeling en zijn de smaakmakers van de stad. Ook de inspanningen van vrijwilligers en creatieve ondernemers zorgen voor een levendige stad. Met dit vermogen beschikt Gouda over een cultureel kapitaal dat gekoesterd wordt en waar de gemeente iedereen zoveel mogelijk van willen laten profiteren. Met de gesubsidieerde culturele instellingen zijn nieuwe subsidieafspraken gemaakt aan de hand van de vier speerpunten van het herijkte cultuurbeleid.

In de aanloop naar de nieuwe cultuurnota is geïnvesteerd in het laten opstellen van nieuwe bedrijfsplannen voor de grotere culturele organisaties. Onderdeel van de nieuwe subsidieafspraken is dat de gemeente meerjarig zekerheid geeft over de hoogte van de subsidie. De bijdrage voor de schouwburg is structureel verhoogd. Bovendien is extra budget gevonden voor het onderhoud van kunst in de openbare ruimte en is een begin gemaakt met het wegwerken van achterstallig onderhoud.

Ook is in 2017 onderzocht of Filmhuis en Verzetsmuseum onderdeel kunnen worden van een breder concept voor de Chocoladefabriek. Naar aanleiding van dit onderzoek is besloten vervolgonderzoek te doen, specifiek gericht op het bezien van mogelijkheden om het Verzetsmuseum als partner onder te brengen in de Chocoladefabriek.

#### *Erfgoed en Cultuurhistorie*

In lijn met de Erfgoedvisie wordt ingezet op samenhang, samenwerking, duidelijkheid op inhoud, ontwikkelingsgerichte investeringen, gedeelde verantwoordelijkheden en op inzet expertise uit de stad.

De gemeente werkt aan het ontsluiten van de cultuurhistorische kennis over Gouda. Dat gebeurt o.a. aan de hand van het opstellen van een Cultuurhistorische Basiskaart voor het gehele gemeentelijke grondgebied. Deze zal via internet voor iedereen raadpleegbaar zijn en is in feite een digitale kennisdatabase. Tijdens het ontwikkelproces wordt overlegd met enkele lokale experts op het gebied van het de stadsontwikkelingsthema's, zoals watersysteem, religie, handel en bedrijvigheid. Op basis van deze informatie is een grondige analyse gemaakt en zijn de resultaten in kaartbeelden vastgelegd. In de vervolgfases zal de rol van 'de kennis uit de stad' een steeds grotere rol gaan spelen. De CHBK zal ook een bouwsteen zijn bij de implementatie van de Omgevingswet.

In 2017 is de oude Monumentenverordening vervangen door een Erfgoedverordening. Het onderzoek naar de mogelijkheden om voor Gouda een monumentenorganisatie (of 'stadsherstel') op te richten, dat eerder door een particuliere partij in de stad werd uitgevoerd, heeft nog geen resultaten opgeleverd. In 2017 is ook aandacht veel besteed aan een aantal grote herbestemmingsprojecten, zoals de Gouwekerk, het Weeshuiscomplex en de Turfmarktkerk.

## **Stadsmarketing**

Stadsmarketing streeft naar het bevorderen van de economische vitaliteit van Gouda door de binnenstad levendiger en aantrekkelijker te maken voor bedrijven, bewoners en bezoekers.

### *Gevarieerd aanbod van horeca en detailhandel in de binnenstad*

Door nieuwe ondernemers in de binnenstad is de variatie in aanbod van detailhandel en horeca weer groter geworden. Gouda krijgt hierdoor steeds meer een eigen karakter als winkel- en verblijfsstad.

Er is een promotiefilm over de Goudse binnenstad ontwikkeld die vertoond is in bioscopen in Zoetermeer, Alphen en Gouda. De winterevenementen zijn aangekondigd via digitale billboards langs de A12, A16 en A20. De Winterevenementenbrochure is in een oplage van 325.000 exemplaren verspreid onder huishoudens in de regio. TV West heeft Gouda bij Kaarslicht rechtstreeks uitgezonden. Met deze inzet richt stadsmarketing zich naast toeristen ook op (winkelend) publiek uit de regio.

### *Behouden en aantrekken van nieuwe koopkrachtige bewoners*

Naast het onderhouden van de website [www.woneningouda.nl](http://www.woneningouda.nl) is er geïnvesteerd in het mogelijk maken van laagdrempelige informatievoorziening over woningbouwprojecten en aanbod van huurwoningen in de Stadswinkel. De Stadswinkel is een pop-up concept in een van de leegstaande panden in de binnenstad. Hier kunnen (nieuwe) inwoners van Gouda, die een nieuwe (huur)woning zoeken, terecht voor informatie over alle bouwprojecten in de stad. De Stadswinkel draagt hierdoor bij aan de doelstelling tot behoud en het aantrekken van nieuwe (koopkrachtige) bewoners. De gemeente werkt in de Stadswinkel samen met ondernemers uit de binnenstad, het DOE-platform en makelaars en ontwikkelaars. Via het Werkgeversservicepunt krijgen werkzoekenden een werkervaringsplaats in de Stadswinkel aangeboden.

### *Benutten sterke kanten van Gouda*

In 2017 is gestart met de aanpak van Gouda750. Brand, the urban Agency is ingehuurd als kwartiermaker. In september 2017 was de aftrap van Gouda750 met de Goudse Geheimen.

Het Goudse middeleeuwse erfgoed is door middel van Erasmus in onderlinge samenhang voor het voetlicht gebracht, onder andere door het evenement Zotte Zaterdag. Ook is de Erasmustrail vertaald zodat Engelstalige bezoekers kennis kunnen maken met de verhalen van Erasmus, kind van Gouda.

Voor de samenwerking rondom Cheese Valley is een intentieovereenkomst getekend door de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Woerden. Cheese Valley maakt deel uit van de Dutch Food and Cuisine line van het NBTC (Nederlands Bureau van Toerisme). Samen met het NBTC is een succesvolle eerste persreis georganiseerd van 3 dagen in Cheese Valley met 15 internationale journalisten. Dit heeft al mooie artikelen in de internationale pers opgeleverd.

In 2017 kreeg Gouda de titel 'Roze Stad 2018' en de roze sleutel overhandigd tijdens Roze Zaterdag in Den Bosch.

### *Meer bezoekers die meer besteden*

De toeristische promotie is gericht op de groei van binnen- en buitenlandse bezoekers aan Gouda. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met toeristische partners en ondernemers. Het vergroten van het bezoekersaantal draagt bij aan een aantrekkelijke, levendige en economisch sterke binnenstad. VVV Gouda is het hele jaar bezig met het gastvrij informeren en ontvangen van bezoekers en andere geïnteresseerden zoals diverse media. Daarnaast ligt de focus op 'travel trade' (bedrijven die zich bezig houden met toeristen) om Gouda als bestemming beter onder de aandacht te brengen.

- Groei van het aantal bezoekers tot in (totaal 795.654 in 2016).
- Sterke groei aantal bezoekers VVV Gouda in de Waag met +17% tot 45.000 bezoekers.
- Ruimere openingstijden in de winterperiode; 1 dag extra en per dag 1 uur langer.
- Geheel nieuwe website [www.welkomingouda.nl](http://www.welkomingouda.nl) in 4 talen.
- Flyer "Welkom in Gouda" in het Chinees.
- Pilot met Zoemie: [www.goudaselfie.nl](http://www.goudaselfie.nl). Gouda was de eerste stad in Nederland die dit aanbiedt.
- Aanwezigheid op diverse travel trade beurzen; ITB Berlijn, Lauwers reizen (Antwerpen), GEM (Londen, City fair (Londen), Busidee (Boskoop).
- (Shopping)routen ontwikkeld voor de xplre Gouda app.
- Sales trip naar Vlaamse touroperators in samenwerking met Utrecht Marketing.
- Kennismakingsreis opgezet met Duitse touroperators in samenwerking met Utrecht Marketing.
- Vlaamse persreis opgezet samen met Oudewater en Krimpenerwaard.

## **Groene Hart**

Gouda neemt deel aan de bestuurlijke tafel Vrije tijd, water en groen van het samenwerkingsverband Alphen-Gouda/Midden-Holland-Woerden. Er is een investeringsprogramma opgesteld met ook aandacht voor Gouda als icoon van het Groene Hart en de verhaallijn van kaas.

Omschrijving	Streefwaarde	Stand
Aantal banen	Stijgende trend vanaf 2016	Het aantal in Goudse bedrijven werkzame personen is van 2015 naar 2016 stabiel gebleven (van 33.493 naar 33.490). NB. Over 2017 zijn nog geen gegevens bekend. Bron van het aantal werkzame personen en aantal bedrijfsvestigingen is het bedrijvenregister Zuid-Holland. Door een synchronisatie en update van het bestand zijn deze cijfers afwijkend van eerdere in jaarrekeningen gepresenteerde cijfers. Met name zzp'ers en eenmanszaken ontbraken.
Aantal bedrijfsvestigingen	Aantrekken minimaal 1 groter bedrijf per jaar	Restaurantketens De Beren en Kentucky Fried Chicken, daarnaast voorbereidingen binnenhalen ICT HBO/Universiteit. Geen groter bedrijf heeft zich in 2016 gevestigd, wel is het totaal aantal gevestigde bedrijven is van 2015 naar 2016 gestegen van 4.289 naar 4.772. In 2017 bereidt een grote webwinkel zich voor op vestiging op Goudse Poort.
Leegstand kantoren	Dalende trend vanaf 2016	De leegstand op Goudse Poort is in 2017 nagenoeg stabiel gebleven ten opzichte van 2016 (38% m2 vloeroppervlak).
Leegstand winkels	Dalende trend vanaf 201	Van 2016 naar 2017 is het aantal leegstaande winkelpanden in de binnenstad gedaald van 108 naar 94 en van 25.336 m2 naar 17.546 m2 winkelvloeroppervlak.
Bestedingen bezoekers	Stijgende trend	Het gemiddelde bestedingsbedrag van bezoekers uit Nederland is licht gedaald naar € 30,30 per persoon.
Bezoeker gesubsidieerde instellingen	Stijgende trend	De trend van stijgende bezoekerscijfers heeft zich in 2016 voortgezet. Het totale publieke bereik van de C4 is gestegen van 642.000 (2015) naar 701.000 (2016). De cijfers over 2017 komen in de loop van 2018 beschikbaar.

### 3.1.4 Verbonden partijen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht de gemeente om met ingang van de jaarstukken 2017 in de programma's te rapporteren over de gerealiseerde bijdrage van verbonden partijen aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	De Groenalliantie behartigt de bovengemeentelijke belangen van het beheer en de ontwikkeling van groengebieden zoals het behoud en de versterking van de groen- en recreatieve verbindingen, de landschappelijke kwaliteiten en de biodiversiteit binnen de groengebieden, evenals de bevordering van de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht.
Streekarchief Midden-Holland	Het Streekarchief Midden-Holland bewaart conform de Archiefwet de archieven van de besturen en ambtelijke instellingen van de deelnemende gemeenten en Regio Midden Holland.
Bedrijfschap Regio Gouda	Het Bedrijfschap regio Gouda ontwikkelt in opdracht van de gemeenten Gouda, Waddinxveen en Zuidplas het regionale bedrijventerrein Gouwe Park.

#### *Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland*

Voor bedrijven is een prettige woon-en leefomgeving voor medewerkers een aspect dat een rol speelt bij de keuze voor een vestigingsplaats. Gouda kan met haar historische binnenstad én haar aantrekkelijke omgeving met gevarieerde recreatieve mogelijkheden een prima vestigingsplaats bieden. Vanwege de beperkte groene recreatieve gebieden binnen de stadsgrenzen zijn de recreatiegebieden van de Groenalliantie van groot belang van de stad. Binnen de stad wordt gewerkt aan een programma Kwaliteitsimpuls dat onder andere gericht is op verbetering van de kwaliteit van het Goudse Hout.

In 2017 en volgende jaren wordt gewerkt aan planvorming en uitvoering van de Kwaliteitsimpuls ter verbetering van de gebieden, waaronder de Goudse Hout.

#### *Bedrijfschap Regio Gouda*

Het Bedrijfschap Regio Gouda is een zelfstandige organisatie waarin de gemeenten Gouda, Waddinxveen en Zuidplas op gelijkwaardige basis samenwerken. Het bedrijfschap ontwikkelt het regionale bedrijventerrein Gouwe Park van 45 ha netto om zo ruimte te bieden voor de vestiging van bedrijven en daarmee werkgelegenheid te behouden of te verbeteren. De begroting 2018-2019 voorziet in een geleidelijke uitgifte van alle gronden tot 2020.

#### *Streekarchief Midden-Holland*

Het Streekarchief Midden-Holland (SAMH) bewaart conform de Archiefwet de archieven van de besturen en ambtelijke instellingen van de gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen aan de IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en Regio Midden Holland.

SAMH maakt met deelnemende gemeenten afspraken over de jaarlijks te leveren bijdrage. Gemeenten en SAMH bezien hoe een toekomstbestendige (digitale) archivering er de komende jaren uit ziet. Daartoe wordt onder andere geïnvesteerd in een pilot e-Depot.



### 3.1.5 Wat heeft het gekost?

#### 3.1.5.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2017	Begroting 2017 na 2e wijziging	Rekening 2017	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
<b>Lasten</b>				
PG Cultuur	7.262	7.742	7.503	239
PG Economie	4.624	5.338	5.342	-4
PG Toerisme en recreatie	1.626	1.740	1.757	-16
<b>Totaal lasten</b>	<b>13.511</b>	<b>14.820</b>	<b>14.602</b>	<b>219</b>
<b>Baten</b>				
PG Cultuur	0	0	-14	14
PG Economie	-3.847	-3.779	-3.748	-32
PG Toerisme en recreatie	-100	-156	-205	50
<b>Totaal baten</b>	<b>-3.947</b>	<b>-3.935</b>	<b>-3.967</b>	<b>32</b>
<b>Saldo van baten en lasten</b>	<b>9.565</b>	<b>10.885</b>	<b>10.634</b>	<b>251</b>
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	-153	-153	0
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>9.565</b>	<b>10.732</b>	<b>10.481</b>	<b>251</b>

#### 3.1.5.2 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1)	Lasten	V/N	I/S	Baten	V/N	I/S
<b>Cultuur</b>	<b>239.000</b>	<b>V</b>		<b>14.000</b>	<b>V</b>	
Accommodaties: Voor een onderzoek naar de verbreding van de Chocoladefabriek is bij het 2e ijkmoment 2017 eenmalig € 40.000 beschikbaar gesteld. Het onderzoek is eind 2017 in gang gezet. Aangezien de middelen in 2017 nog niet tot besteding zijn gekomen wordt aan de raad voorgesteld dit budget door te schuiven naar 2018.	40.000	V	I			
Cultuurparticipatie en educatie: In 2015 is een Cultuur en Erfgoedfonds ingesteld. Aan de raad wordt voorgesteld om het voor 2017 gereserveerde bedrag, evenals voorgaande jaren, toe te voegen aan deze reserve in het kader van Gouda 750 jaar.	27.000	V	I			
Archeologie: Op basis van de kostenafrekening 2017 is een voordeel gerealiseerd op onder meer de bijdrage aan het Streekarchief. In het kader van realistisch begroten wordt deze post bijgesteld.	45.000	V	I			
Archeologieonderzoek: Aan de raad zal worden voorgesteld om dit voordeel op de baten in 2018 opnieuw beschikbaar te stellen in verband met vertraging van de oplevering archeologische eindrapportage ondergrondse containers.				15.000	V	I
Cultuurhistorie / monumenten: Een voordeel werd gerealiseerd op presentiegelden Commissie Cultuurhistorie door een lagere vergaderfrequentie.	16.000	V	I			
Streekarchief: De bijdrage aan het streekarchief blijft binnen de begroting. Per saldo is hier een klein voordeel te zien.	30.000	V	I			
Subsidies kunst en cultuur: In de Kadernota 2017-2020 is budget beschikbaar gesteld voor de indexatie van de culturele instellingen. Dit budget is dubbel in de begroting verwerkt.	54.000	V	I			
Overig	27.000	V	I	1.000	N	I
<b>Economie</b>	<b>4.000</b>	<b>N</b>		<b>32.000</b>	<b>N</b>	
Supinfo: Voor de vestiging van een universitaire ICT-opleiding in Gouda zijn plankosten gemaakt die niet waren niet begroot.	20.000	N	I			
Overige economische ontwikkeling	20.000	N	I	10.000	V	I
Beheer onroerende zaken: Voor de sloop van de voormalige onderwijslocatie Oosthoek 7 is bij de Kadernota 2017 een budget beschikbaar gesteld. In 2017 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Aan de raad wordt voorgesteld het restant door te schuiven naar 2018 ten behoeve van de sloopwerkzaamheden.	45.000	V	I			
Beheer onroerende zaken: De overige verschillen bestaan uit meerdere aspecten van de exploitatie van vastgoed zoals kosten die zijn gemaakt om panden in de toekomst te verkopen, servicekosten (o.a. energie) die niet volledig kunnen worden doorbelast aan de huurders en gedeelde huuropbrengsten.	9.000	N	I	42.000	N	I
<b>Toerisme en recreatie</b>	<b>16.000</b>	<b>N</b>		<b>50.000</b>	<b>V</b>	
Vanuit de gerealiseerde voordelen baten Stadsmarketing / Promotie Toerisme wordt voorgesteld om € 45.000 in 2018 opnieuw beschikbaar te stellen ten behoeve van de dekking van de gemeentelijke voorbereidingskosten Cheese Experience.				45.000	V	I
Overig: Het nadeel op de lasten bestaat binnen programma 1 uit een aantal verschillen op de onderliggende producten. Daarnaast speelt ook de aangepaste overheadtoedelingssystematiek een rol in deze post.	16.000	N	I	5.000	V	I

### 3.1.5.3 Investerings

Investerings op basis van jaar gereed (bedragen * € 1.000)	Gepland 2017	Werkelijk 2017	Vershil
Vastgoed	136	1	135
Voorzienen toerisme en cultureel erfgoed	97	97	0
<b>TOTAAL</b>	<b>233</b>	<b>98</b>	<b>135</b>

#### Toelichting op het investeringsoverzicht

##### *Vastgoed*

Voor het upgraden van het pand aan de Zwolleweg is bij het 1e ijkmoment 2017 een investeringsbudget beschikbaar gesteld van € 55.000. De werkzaamheden vinden plaats in 2018.

Voor de laatste werkzaamheden aan het pand aan het Buytenerf was nog een investeringsbudget beschikbaar van € 80.000. Dit is niet meer nodig.



## 3.2 Zorg (Wmo)

**Bij de foto:**

**Vrijwilligers vervullen een onmisbare rol in de Goudse samenleving. In december werden ze in het zonnetje gezet tijdens het Vrijwilligersfeest bij de schaatsbaan.**

Over het programma:

In de beleidsnota "Iedereen doet mee; met gebundelde krachten werken aan participatie, zelfredzaamheid en groei naar zelfstandigheid 2014-2018" zijn de doelstellingen voor het sociaal domein geformuleerd. Deze omvatten de programma's 2. Zorg (Wmo), 3. Werk en Inkomen en 4. Jeugd, Onderwijs en Sport.